

Bufferstroken en agro-ecologie in de praktijk

Boerennatuur Vlaanderen toont de komende twee jaar binnen twee demonstratieprojecten hoe bufferstroken en agro-ecologische praktijken niet alleen ecologisch maar ook economisch voordeel kunnen opleveren. Beide projecten zetten in op kennisdeling, samenwerking en haalbare oplossingen voor en door landbouwers.

Maaïke De Ridder, projectcoördinator Boerennatuur Vlaanderen

Met BufferBoost onderzoeken we hoe het maaisel afkomstig van de verplichte MAP-beschermingsstroken nuttig gebruikt kan worden. Daarnaast bekijken we welke mengsels het best presenteren en hoe het beheer praktisch in zijn werk gaat.

In 'Van theorie naar veld – agro-ecologie in actie' tonen collega-landbouwers hoe zij agro-ecologische principes toepassen in hun dagelijkse werking. Hun ervaringen illustreren dat agro-ecologische maatregelen weldegelijk te rijmen vallen met een rendabel en veerkrachtig bedrijf.

Demonstratieprojecten als hefboom

Sinds enkele jaren lanceert het Agentschap Landbouw & Zeevisserij een jaarlijkse oproep voor demonstratieprojecten rond de introductie en ontwikkeling van duurzame landbouwpraktijken in Vlaanderen. Dit jaar lag de focus op twee thema's: agro-ecologische praktijken en kansen en onderhoud van bufferstroken. In totaal kregen tien projecten groen licht voor uitvoering: zeven rond agro-ecologie en drie rond bufferstroken.

Boerennatuur Vlaanderen verzilverde een project in beide categorieën en rolt de komende twee jaar een programma uit om deze duurzame landbouwpraktijken te demonstreren over heel Vlaanderen, zowel via velddemo's als via online- en offlinecommunicatie. Onze eigen expertise vullen we aan met relevante inzichten van partnerorganisaties, onafhankelijke experts en – vooral – Vlaamse landbouwbedrijven die agro-ecologie of bufferstroken succesvol integreerden in hun bedrijfsvoering. Landbouwers leren dus rechtstreeks van hun collega's. Theorie en praktijk vloeien zo naadloos over in elkaar. Gewapend met volledige informatie en praktisch advies kunnen dergelijke projecten een effectieve hefboom zijn voor landbouwers die hun eerste of verdere stappen willen zetten richting een duurzame én rendabele bedrijfsvoering.

Bufferboost: van uitdaging naar kans

Ons eerste project neemt de bufferstroken onder de loep met speciale aandacht voor de vernieuwde regeling rond de beschermingsstroken langs waterlopen. Dit jaar was de regelgeving reeds van kracht voor de stroken van 5 meter in gebiedstypes 2 en 3 langs nitraatgevoelige teelten. Vanaf 2026 komen hier ook de stroken van 3 meter bij op de andere percelen langs VHA-waterlopen. Dit betekent een nieuw en

aanzienlijk 'areaal' waarin we vooral – binnen de bestaande regelgeving – willen verkennen hoe deze beschermingsstroken niet enkel teeltoppervlak innemen maar ook iets in retour geven aan de landbouwer.

Binnen Bufferboost werken we rond drie thema's: optimale mengsels voor bufferstroken, beheer ervan en valorisatie van maaisel. Mengsels van gras met klaver en verschillende gras-kruidentmengsels worden vergeleken richting bodemeffect en voederwaardigheid. In samenwerking met Werkers demonstreren we hoe maaien en afvoer van maaisel verloopt met een maai-laadcombinatie en een randen-maaier met zijdelingse afvoer. De economische meerwaarde van bufferstroken illustreren we aan de hand van mogelijke valorisatie van maaisel als boerderijcompost of als veevoeder.

Van theorie naar veld: agro-ecologie in actie

Agro-ecologie is een veelgebruikte, brede term die steunt op dertien principes. Van recyclage van grondstoffen over een gezonde bodem en gezonde

dieren tot economische diversificatie en cocreatie van kennis: agro-ecologie gaat verder dan landbouwtechnieken en maakt de link met de rest van de keten. Deze veelheid aan onderwerpen kan zeker tot twijfel leiden om met agro-ecologie aan de slag te gaan. Dat is deels terecht: je volledige bedrijfsvoering naar agro-ecologisch model omzetten vraagt minstens een goede inschatting van financiële risico's en een gedegen meerjarenplanning. Het is gelukkig geen alles-of-nietsverhaal: in dit demoproject selecteerden we een aantal laagdrempelige, haalbare agro-ecologische praktijken die je laten kennismaken met de aanpak en de voordelen van dit model (bijvoorbeeld diverse groenbemesters, natuurlijke plaagbestrijding, roterende begrazing op kruidenrijk grasland). We stellen deze praktijk steeds voor bij een landbouwer met ervaring die ons rondleidt op zijn bedrijf en zowel de specifieke praktijk als de integratie in zijn bedrijf toelicht. Nadien diepen de projectpartners deze praktijk verder uit, aangevuld door een externe expert die ook de technische vragen beantwoordt.

Van demonstratie tot samenwerking

Je ziet ons de komende tijd dus regelmatig in het Vlaamse landbouwlandschap opduiken om ervaringen van landbouwers rechtstreeks vanop het veld te delen met geïnteresseerden. Wie er niet bij kan zijn, blijft op de hoogte via updates in woord en beeld. Een overzicht van getuigenissen, publicaties en factsheets vind je op onze website terug.

Verder dan goede praktijken

Maar de projecten gaan verder dan het tonen van goede praktijken. Binnen Bufferboost organiseren we een gezamenlijke groepsaankoop voor zaaigoed en coördineren we in focusgebieden zoals de Barbierbeek gegroepeerde maaiwerken en samenwerking rond verwerking van maaisel tot boerderijcompost. In het agro-ecologieproject bouwen we aan een netwerk van landbouwers en verwerkers, dat ook na afloop verder kennis en ervaring kan uitwisselen. House of Agroecology ondersteunt dit proces als verbindende partner. Groene Kring en Boerenbond ►

De beschermingsstroken langs waterlopen vertegenwoordigen een aanzienlijk 'areaal' waarin we – binnen de bestaande regelgeving – willen verkennen hoe deze beschermingsstroken niet enkel teeltoppervlak innemen maar ook iets in retour geven aan de landbouwer.

Natuur

zijn mee betrokken in dit project om de agro-ecologische praktijken verder ingang te doen vinden bij hun leden. Tot slot koppelen we onze bevindingen terug naar het beleid, gesteerd door gedeelde inzichten van landbouwers en andere demonstratieprojecten. Rond bufferstroken formuleren we aanbevelingen voor doelgerichte steunmaatregelen; rond agro-ecologie brengen we drempels voor toepassing in kaart. Zo worden de demonstratieprojecten niet alleen een bron van kennis, maar ook een motor voor samenwerking en toekomstgericht beleid. ■

i Ben je benieuwd naar het volledige programma? Of blijf je graag op de hoogte? Word gratis lid van Boeren-natuur of schrijf je in op onze nieuws-

Tijdens dit project werd onder meer een demo roterende begrazing op productief kruidenrijk grasland georganiseerd.

brief via www.boerennatuur.be en ontvang steeds als eerste de uitnodigingen voor onze demo's.

Heb je reeds bufferstroken aanliggen, scan dan deze QR-code en vul de vragenlijst in. Volledig anoniem en minder dan vijf minuten van je tijd in ruil voor een project op maat en onze dank.

Check voor meer informatie de website www.boerennatuur.be en contacteer ons gerust bij vragen!

Medegefinancierd door de Europese Unie

AGRIBEX 2025

3 > 7 DEC 2025
BRUSSELS EXPO

TICKETING: WWW.AGRIBEX.BE

inspire & connect

Organisation

@agribexbrussels

facebook.com/Agribex